

ANUARUL
COLEGIULUI
NAȚIONAL
"UNIREA"

Brașov

2013

2014

ANUARUL
COLEGIULUI NAȚIONAL
„UNIREA”
Brașov
2013 - 2014

Elaborat de:

- Prof. Gabriela Hurghiș – director
- Prof. Mihaela Ciobanu – director adjunct
- Prof. Ioan Halmaghi
- Prof. Sorin Cocoradă - machetare
- Prof. Andrei Dimeny - copertă
- Prof. Adrian Iliuțeanu - colaborator
- Camelia Dragotă – secretar șef

Brașov, 2014

Imnul Colegiului Național „Unirea”, Brașov

Rază de soare, rază de Tâmpă,
Pune-mi în cuget literă adâncă,
Semnul de carte, mirări de poet,
Și visele-mi de adolescent

Refren

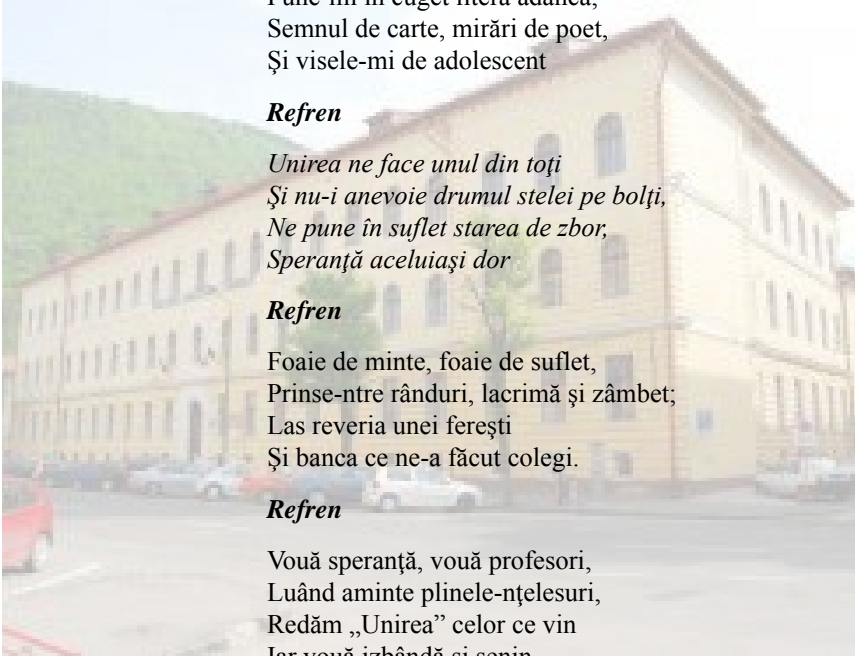
*Unirea ne face unul din toți
Și nu-i anevoie drumul stelei pe bolți,
Ne pune în suflet starea de zbor,
Speranță aceluiași dor*

Refren

Foaie de minte, foaie de suflet,
Prinse-ntre rânduri, lacrimă și zâmbet;
Las reveria unei ferești
Și banca ce ne-a făcut colegi.

Refren

Vouă speranță, vouă profesori,
Luând aminte plinele-nțelesuri,
Redăm „Unirea” celor ce vin
Iar vouă izbândă și senin.

Stimați cititori,

Paginile acestui anuar cuprind activitatea Colegiului Național UNIREA din anul școlar 2013-2014. Așa cum v-ați obișnuit, veți regăsi, grupat pe comisii și catedre, tot ceea ce s-a derulat în cele 9 luni de școală și, ca de obicei, autorii au adăugat articole despre absolvenți iluștri ai școlii, dar și despre evenimente istorice remarcabile.

Dacă ar trebui să caracterizez anul școlar 2013-2014 în trei cuvinte, aș alege: dezvoltare, sânguință și implicare.

Dezvoltare pentru că am reușit să primim de la ARACIP aprobarea pentru specializarea „științele naturii”. Este rezultatul muncii întregului colectiv, dar se cuvine să mulțumesc în mod special, în numele managementului, colegilor Ramona ALUPOAEI, Mirela KANTOR, Camelia DRAGOTĂ, Mihaela TERITEAN, Simona ADAM care au ținut evidența documentelor și au structurat toate materialele primite. Tot aici voi menționa și vizita de expertiză a reprezentanților MEN, Institutului Francez și Centrului Național de Evaluare și Examinare pentru analiza activității desfășurate în Colegiul Național « Unirea » la clasele bilingve francofone. Rezultatul acestei vizite a fost pozitiv, Colegiul Național « Unirea » făcând dovada că îndeplinește la nivel superior indicatorii de evaluare specifici liceelor cu secții bilingve româno-franceze. Menționez, de asemenea, că mediile de admitere au înregistrat o creștere fapt care s-a reflectat în prestația școlară a elevilor noștri.

Sânguință pentru că am fost cu toții conștiincioși și am dus la îndeplinire cu obstinție cele propuse sau trasate nouă, chiar dacă uneori simțeam curentul împotrindu-ni-se. Profesorii au insistat să ofere elevilor o pregătire de înalt nivel și să-i conducă acolo unde au promis atunci când au intrat pe porțile școlii: la absolvirea gimnaziului și la admitere, la absolvirea liceului și la promovarea

examenului de bacalaureat. Elevii, cu foarte puține excepții, au răspuns ofertei școlii și au participat activ la învățare. Rezultatele s-au văzut la examene și sunt cuprinse în raportul de activitate al anului. Cel mai mediatizat eveniment a fost participarea echipei Colegiului la concursul internațional de informatică din Statele Unite și revenirea în țară cu rezultate foarte frumoase. Concursul internațional de poezie **GIOVANI E POESIA** de la TRIUGGIO (MILANO) a certificat valoarea și talentul participanților prin premiile acordate. Olimpiadele școlare și concursurile au fost intens frecventate de elevii noștri, iar rezultatele au fost pe măsura sânguinței lor.

Implicare pentru că am fost părtași la multe experiențe care nu ar fi existat fără dorința de a le genera. Mă refer aici la proiectele derulate în școală și la toate activitățile frumoase care ne-au oferit clipe de neuitat: vizita grupului de elevi belgieni din Ostende, spectacolele minunate cu ocazia Zilei Colegiului și a Crăciunului, proiectele ecologice și umanitare. Implicarea i-a caracterizat și pe membrii Asociației de Părinți a Colegiului National UNIREA. Ei ne-au fost alături la organizarea Balului bobocilor, la adunarea de fonduri pentru deplasarea la concursul din Statele Unite unde a contat substanțial susținerea domnului primar al Municipiului Brașov, la premiera celor mai buni copii din școală, dar au fost preocupați în egală măsură de dezvoltarea bazei materiale și de îmbunătățirea condițiilor în care se face instruirea și educarea elevilor. Astfel, mai multe clase au fost dotate cu scaune care le-au înlocuit pe cele deteriorate și cu aparatură specifică.

În încheierea acestor rânduri, mulțumesc membrilor Consiliului de Administrație al Colegiului pentru că au fost alături de noi încurajând și susținând inițiativele directorilor, ale cadrelor didactice, ale elevilor și pentru că au reprezentat interesele școlii la nivelul comunității locale.

Director: **Prof. Gabriela HURGHIS**

Echipa managerială a școlii :

- prof. Hurghiș Gabriela Casandra – Director
- prof. Ciobanu Mihaela – Director adjunct

Consiliul de Administrație :

- prof.Cocoradă Sorin
- prof.Croitoru Gabriela
- prof.Buzulescu Dana
- prof.Horjea Claudiu – secretarul Consiliului de administrație
- Roșca George – reprezentant al Primarului
- Duțu Tudor – consilier local
- Martin Vasile – consilier local
- Pușcariu Radu – consilier local
- Enescu Liliana – reprezentant din partea Asociației de părinți a Colegiului.
- Borcoman Raluca – reprezentant din partea Asociației de părinți a Colegiului.
- Dincă Stelian – reprezentant al părinților.

"Unirea" National College Brașov	
	
Ama sapientiam	
Address	
7 Eroilor Blvd. Brașov, Romania 50007	
Information	
School type	Public, magnet
Founded	1897
Principal	Hurghiș Gabriela
Assistant principals	Ciobanu Mihaela
Grades	5–12
Language	Romanian
Website	http://www.cnunirea.ro/

**Încadrarea cu personal didactic
în anul școlar 2013-2014**

Nr. crt.	Numele și prenumele	Funcția	Studii	Disciplina	Încadrarea	Grad	Vechime		Diriginte
							înv.	unitate	
1	Hurghiș Gabriela Casandra	Director	Fac.de Filologie	Lb.franceză	Titular	I	27	10	-
2	Ciobanu Mihaela	Director adj	Fac. de Matematică- Informatică	Matematică	Titular	I	21	8	-
3	Horjea Claudiu Gheorghe	Profesor	Fac. de Litere	Lb. română	Titular	I	20	13	X D
4	Savin Neculai	Profesor	Fac. de Științe	Lb. română	Titular	Dr	16	13	XI C
5	Alupoaei Ramona	Profesor	Fac. de Filologie	Lb. română	Titular	Dr.	14	1	XI A
6	Cocoș Luminița	Profesor	Fac.de Lb.și Lit. Română	Lb.română	Titular	I	28	10	X E
7	Palas Crina Mihaela	Profesor	Fac.de Științe	Lb.română	Titular	II	15	7	IX A
8	Stoianovici Georgiana Hortensia	Profesor	Fac. de Litere	Lb.română	Detașat	II	10	2	-
9	Vlad Mariana	Profesor	Fac. de Filologie	Lb. franceză	Pensionar- pco	I	38	22	-
10	Petrea Aurelia Aurora	Profesor	Fac.de Litere	Lb.franceză	Titular	II	9	5	IX C
11	Drăgan Claudia Marcela	Profesor	Fac.de Litere	Lb.franceză	Titular	II	10	6	VII A
12	Mihai Elena Doina	Profesor	Fac. de Filologie	Lb. engleză	Titular	I	34	25	X B

13	Luca Magdolna	Profesor	Fac. de Filologie	Lb. engleză	Titular	I	31	23	XII B
14	Alexe Antoaneta Luminița	Profesor	Fac. de Filologie	Lb. engleză	Pensionar-pco	I	39	22	-
15	Petrescu Laura	Profesor	Fac. de Limbi Străine	Lb. engleză Lb. germană	Titular	I	34	23	-
16	Giurgiu Elisabeta	Profesor	Fac. de Geografie-biologie	Geografie-lb. franceza	Titular	I	25	16	X A
17	Șendruc Ana-Maria	Profesor	Fac. de Filologie	Lb. engleză-lb. franceză	Titular	I	11	-	IX B
18	Veștea Mura	Profesor	I.E.F.S.	Ed. fizică	Titular	I	28	11	XII A
19	Mut Zsofia Judith	Profesor	Fac. de Științe	Lb. engleză	Titular	II	9	7	VII B
20	Nemeș Eniko Mihaela	Profesor	Fac. de Litere	Lb. spaniolă	Suplinitor	II	10	5	-
21	Constantin Mihaela	Profesor	Fac. de Științe	Lb. italiană	Titular	II	14	2	-
22	Croitoru Gabriela	Pofesor	Fac. de Filologie	Lb. spaniolă Lb. franceză	Titular	I	32	8	IX E
23	Ilaș Magdalena	Profesor	Fac. De filosofie	Filosofie	Detașat	I	22	-	-
14	Măgirescu Florina Magdalena-CIC	Profesor	Fac. de Limbi și Literaturi Străine	Lb. spaniolă	Titular	I	14	4	-
25	Roșca Claudia Maria	Profesor	Fac. de Limbi și Literaturi Străine	Lb. engleză	Titular	I	15	6	V A
26	Rodriguez Vilches Luis Felipe	Profesor	Fac. De filologie	Lb. spaniolă	suplinitor	Def	7	1	-
27	Andronescu Cristina Elena	Profesor	Fac. De Fizică	Fizică	Detașat	I	18	-	-
28	Licuță Cristina-Ilieana	Profesor	Fac. de Litere	Lb. română-lb. engleză	Titular	Def	8	-	-

29	Șoșu Maria Cecilia	Profesor	Fac.de Limbi și Literaturi Străine	Lb.latină	Titular	I	21	6	X C
30	Iliuțeanu Adrian	Profesor	Fac. de Istorie- Filosofie	Istorie	Titular	I	37	26	XI B
31	Baciu Liviu Mircea	Profesor	Fac. de Istorie	Istorie	Titular	I	19	18	XI D
32	Halmaghi Ioan	Profesor	Fac. de Istorie	Istorie	Titular	I	37	11	XII D
33	Luca Laurențiu Nicolae	Profesor	Fac. de Istorie- Filosofie	Filosofie	Titular	Def	34	28	-
34	Manole Maria Magdalena	Profesor	Fac. de	Socio- umane	Suplinitor	Def	2	2	
35	Giurgea Ioana	Profesor	Fac. de Matematică	matematică	suplinitor	def	9	1	-
36	Moldovan Maria Alina	Profesor- psiholog	Facultatea de Psihologie	Psdihologie	Detașat	Def	6	-	-
37	Tripșa Florența	Profesor	Fac. de Științe	Matematică	Titular	Def	15	4	VIII A
38	Țăranu Ionela Nicoleta	Profesor	Fac. de Matematică- Fizică	Matematică	Detașat	def	9	-	-
39	Cocoradă Sorin Gheorghe	Profesor	Fac.de Matematică- Mecanică	Matematică	Titular	I	39	9	-
40	Dumbravă Ioan	Profesor	Fac. de Matematică,Fac. de Planif. Cibernetică	Informatica	Titular	I	39	23	XII E
41	Homeghi Laura	Profesor	Fac.de Mecanică / Curs postuniv.	Informatică	Suplinitor	II	10	4	VIII B
42	Iliescu Cornelia	Profesor- insp.	Fac.TCM + Informatică	Informatică	Titular	I	27	5	-
43	Buzulescu Dana	Profesor	Fac. de Fizică	Fizică	Titular	I	18	2	XIE
44	Cioceanu Silviana	Profesor- insp.	Fac. de Fizică	Fizică	Titular	I	28	4	-

45	Gârleanu Elena	Profesor	Fac. de ed.tehnologică	Educație tehnologică	Compl. de normă	I	37	-	-
46	Chirilă Magdalena	Profesor	Fac. de Fizică	Fizică	Pensionar-pco	I	38	22	-
47	Stan Cristina	Profesor	Fac.de Drept	Cultură civică	suplinitor	deb	-	-	
48	Donici Manuela	Profesor	Fac. de Științe	Fizică	Suplinitor	I	13	4	VII C
49	Vartic Stela Viviana	Profesor	Fac.de Chimie	Chimie	Titular	I	36	4	-
50	Spătaru Cătălin Nicolae	Profesor	Fac. de Teologie ortodoxă	Religie	detașat	def	5	-	-
51	Axente Maria Constanța	Profesor	Fac. de Geografie	Geografie	Titular	I	17	17	IX D
52	Manea Vasile	Profesor	Fac. de Istorie	Istorie	PCO	I	32	4	
53	Butoeru Anca	Profesor	Fac. de Biologie	Biologie	Titular	I	16	4	VI A
54	Iorga Alexei-Dan	Profesor	Fac.de Biologie	Biologie	suplinitor	I	23	1	-
55	Păștin Mugurel Laurențiu	Profesor	Fac.de Ed.Fizică și Sport	Ed.fizică	Titular	I	15	10	VI B
56	Creangă Angela	Profesor	Fac.desen și arte plastice	Ed.plastică	Pensionar-pco	I	40	-	-
57	Lăcătuș Eugenia Marilena	Profesor	Fac.desen și arte plastice	Ed.plastică	Pensionar-pco	I	35	-	-
58	Borsan Gabriela Ana	Profesor	Fac. de Teologie	Religie	Titular	I	17	5	-
59	Mănoiu Astrid Lelia	Profesor	Academia de Muzică	Ed.muzicală	Titular	II	9	9	XII C
60	Chițu Viana	Profesor	Facultatea de Informatica	T.I.C	Suplinitor	I	20	1	-

TABEL NOMINAL
cuprinzând personalul didactic auxiliar și nedidactic
an școlar 2013-2014

Numele și prenumele	Funcția
Dragotă Camelia	secretar șef
Kantor Mirela Violeta	secretar
ing. Teritean Mihaela	administrator rețea informatică
Adam Georgiana Simona	Administrator financiar gr.I- contabil șef
Kolozsi Simona	laborant
Beck Gabriela	bibliotecar
Măhuleț Iuliana	documetarist
Gritu Ioan	administrator patrimoniu tr.I.
Pavăl Dumitru	Muncitor III- fochist
Postolache Ghiorgi	Muncitor III
Postolache Constantin	Muncitor V- fochist
Ciofu Nicolae	Paznic I
Lacatus Carmen	Îngrijitoare I
Coman Irina	Îngrijitoare I
Muntean Rădița	Îngrijitoare I

Cenaclul literar “Alpha”, o oază de creație

Ne cufundăm în admirație citind pagini din creația personalităților marcante ale literaturii noastre și ne întrebăm tacit: „*Oare când va fi echivalată genialitatea penelului lui Eminescu? Sau al lui Slavici, al lui Rebreanu, al lui Caragiale?*”. Ei bine, talentul, imaginația, cultura, simțul critic există încă, poate doar e mai greu să le dăm la iveală. Tocmai acest lucru își dorește Cenaclul Literar „Alpha” al colegiului nostru.

La fiecare sfârșit de lună, elevii dornici sunt așteptați să ia parte într-un proiect coordonat de domnul profesor de limba și literatura română Claudiu Horjea. Acest proiect se dorește a fi mai mult decât o simplă activitate de creație. El vizează cultivarea gustului estetic, descoperirea de sine și reînvierea brumei de imaginație și de creativitate ce zace adormită undeva în ființa elevilor.

Proză, poezie răsună din gurile pasionaților și uimesc prin originalitatea lor, fiind, permițându-mi să fiu întemeiat encomiastică, chiar uimitor de inspirate. Te cuprinde o stare de bine și-ți dai seama că *ceva* zace și strigă după șlefuire. Însă nu este totul doar o joacă de-a scriitorii, cu cuvinte pompoase și rime. Caracterul extrem de util constă în faptul că, după lecturare, suntem supuși unor analize critice și impresii din partea domnului profesor și implicit din cea a coparticipanților. Astfel, toți ne putem evalua obiectiv creația și o putem, în consecință, îmbunătăți. De la lună la lună observăm cu ochiul liber evoluția. Criticile, dar și aprecierile, au menirea de a ne motiva să scoatem la iveală ce avem mai bun în noi, să încercăm să atingem un nivel cât mai înalt și, de ce nu, chiar să gustăm măcar o picătură din ceea ce se presupune a fi perfecțiunea. Da, este anevoios drumul spre a bea întregul pahar al desăvârșirii.

Talent e din belșug, idei există, dorința e încă arzândă. De ce să nu ne dăm o șansă spre a aduce literaturii române tributul unor veacuri trecute, adormite, dar nu apuse, de scrieri geniale? Cenaclul ne dă oportunitatea.

Personal, cred că este cea mai intensă activitate la care am participat. Ideea de a scrie îmi trezește sentimente plăcute și mă face să zâmbesc. Am învățat enorm de multe de când frecventez orele de cenaclu și ceea ce m-a surprins a fost că am descoperit faptul că o fărâmă din talentul meu se dedică și poeziei, nu numai prozei. Cenaclul m-a „împins” să încerc. Și am reușit. În continuare, nu voi face decât să aspir la mai mult. Într-adevăr, Cenaclul mi-a deschis un drum. Și cu siguranță nu numai mie.

Mărturie stau și spusele câtorva colegi:

„Cenaclul literar <<Alpha>> este una dintre cele mai frumoase activități la care am participat până în prezent. Combinând sensibilitatea creațiilor cu seriozitatea necesară redactării adecvate a acestora, știind că mai mult sau mai

puțin reușita „frântură” de literatură pe care o așterni chiar tu pe o coală de hârtie va fi criticată cât mai constructiv, într-o atmosferă plăcută și plină de entuziasm, această experiență constituie în mod evident un pas înainte în ceea ce privește dezvoltarea din punct de vedere artistic, mai exact, literar. Recomand din tot sufletul oricărei persoane care simte că are o înclinație spre literatură să înceapă cât mai curând și nicicând să nu se dea bătută. Talentul trebuie educat și exact acesta este scopul întâlnirilor noastre, să descoperim noi talente pe care să le ajutăm să crească, să evolueze, ascultând creațiile fiecăruia și învățând unii de la alții cât mai eficient posibil.”

Alexandra Bulmagă, clasa a XII-a B

„Am început să frecventez întâlnirile Cenaclului Literar <<Alpha>> în urmă cu doi ani de zile, când domnul profesor Claudiu Horjea ne-a anunțat în clasă de întâlnirea ce avea să urmeze. Am participat în prima fază ca simplu spectator, iar la a patra ședință am debutat cu poezia <<Timpul>>. Consider că existența cenaclului este esențială, deoarece descoperă talente și apoi le șlefuieste asemenea unor diamante lipsite de strălucire.”

Sergiu Oglage, clasa a XI-a D

„Cenaclul a reprezentat pentru mine trecerea din lumea reală, plină de griji și de emoțiile orelor în care trebuie să mă apuc să învăț pentru testele grele din timpul liceului, în lumea în care sunt doar eu și gândurile mele așternute pe o foaie albă. Dacă nu aș fi pășit în clasa a 9-a pe ușa clasei în care s-a ținut prima ședință, poate viața mea literară ar fi fost altfel.”

Mihai Cucu, clasa a XII-a B

La cenaclu mi-am dobândit adevărata pasiune pentru literatură și pentru creație și tot cenaclul mi-a dat ambiția de a începe să scriu mai mult și să îmi perfecționez condeiul.

Marius Florea, clasa a XII-a B

Nu cred că în timpul zilei vreun cuvânt are mai mult de zis decât se lasă auzit. Rareori mă încântă vreo conversație de umplutură, cuvintele obișnuite pe care le arunc pentru a nu lăsa loc de vreo tăcere nespecifică oamenilor. În viața de zi cu zi sunt doar cuvinte sigure, nu e prea mult de digerat. Să fii într-un cenaclu, ascultător sau învățacel, e o excepție de la regulă. E ceva în legătură cu orele petrecute în sala aia de clasă ce mă fac să-mi dau seama că nu sunt doar cuvinte obișnuite. E un fel de ordine în ele care face toată diferența. Am cunoscut multe minți frumoase în cei 3 ani petrecuți la cenaclu și nu numai, ci am dat și peste firi diferite care tind să cred că și-au lăsat o amprentă asupra mea.

Diana Ștefănescu, clasa a XII-a B

Nu este ușor să iei un lucru de la capăt, să îmbrățișezi noul fără să știi cum

va fi, ci doar să sperii la bine. Decât dacă noul este de fapt acel ceva al tău, fără să îl conștientizezi sau să îl vrei. Cochetam cu noul fără știrea nimănui, lejer, intim, și refuzam cu încăpățănare să îl recunosc în public. Ca atunci când vrei să îți ceva doar pentru tine de frică să nu îți fie luat sau, în cel mai bun caz, schimbat. Dar cât ține acest nou? Oricât stă ascuns. Iar noul meu deja se desprindea de mine, dornic fiind de, să zicem, mai mult. Și pentru a nu-l pierde, am preferat să îl încredințez cuiva de încredere, să cunoască oameni noi, gânduri noi. Am mers împreună la Cenaclu, iar acolo timid, stătea agățat încă de mine, fără curaj și cu teama de a fi auzit. Nu a durat mult să ne dăm amândoi seama că este locul în care ne permitem aceeași lejeritate și siguranță ca acasă. Poate acolo era de fapt acasă pentru el. Cenaclul nu s-a simțit ca o altă oră petrecută la școală, iar textele nu au fost niciodată doar texte, ci creații ascultate, și nu criticate. Teama că ceva s-ar putea schimba în ceea ce scriu a dispărut imediat ce mi-am dat seama că, în realitate, noul doar se maturizase. Nu mi-am deschis brațele pentru a-i reda libertatea, ci mintea. Acum el s-a desprins în proză și poezie, și nu cred că îmi voi permite să îi răpesc ora de libertate. Ora de Cenaclu.

Ramona Bortoc, clasa a XII-a B

Articol realizat de **Luiza Steinesz**, clasa a XII-a B

Biserica și Marea Unire

Ziua de 1 Decembrie este o zi de recunoștință sau mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru marele dar al unității și libertății naționale dobândit de poporul român prin credință puternică și luptă de-a lungul a multor secole de suferință creștinește îndurate, prin înțelepciunea și voința fermă a conducătorilor patrioți civili și clerici, prin vitejia și dorința poporului român de unitate și libertate națională.

Biserica Ortodoxă Română a sprijinit Marea Unire a tuturor provinciilor românești într-un stat român unitar, fiind împreună cu poporul în toate eforturile sale de afirmare și cultivare a conștiinței naționale și a dorinței de unitate națională. Este relevant faptul că între cei 1228 de delegați oficiali în Adunarea Națională Constituantă, care s-a întrunit la Alba Iulia în 1 Decembrie 1918 pentru proclamarea Marii Uniri au fost și mulți slujitori ai Bisericii. Cele două Biserici românești din Transilvania (Ortodoxă și Greco-Catolică) au fost reprezentate la Alba Iulia prin cinci episcopi, patru vicari, zece delegați ai consistoriilor (consiliilor eparhiale) ortodoxe și ai capitlurilor greco-catolice, 129 de protopopi, câte un reprezentat al institutelor teologice-pedagogice și câte doi reprezentanți ai studenților.

Patriarhul Miron Cristea

Episcopul Iuliu Hossu

Proclamarea Unirii a fost precedată de slujba Sfintei Liturghii și de slujba de Te Deum, oficiate în locuri diferite de clerici ortodocși și clerici greco-catolici, întrucât Unirea cea Mare era trăită ca o lucrare sfântă și solemnă a întregii națiuni române, a unității și libertății naționale ca act de recunoștință sau mulțumire adusă lui Dumnezeu și ca prețuire a eroilor care s-au jertfit pentru apărarea patriei și a credinței strămoșești, pentru întregirea neamului, pentru libertatea și demnitatea poporului român.

La altarul Bisericii Ortodoxe din Alba Iulia, Sfânta Liturghie a fost săvârșită de episcopul Ioan Papp al Aradului și Locțiitor de Mitropolit al Ardealului care, în obișnuita încheiere a Sfintei Liturghii a rostit: *“Cel ce a-nviat din morți a-nviat astăzi și neamul nostru românesc, Hristos, Adevăratul Dumnezeu.”* Iar episcopul ortodox de Caransebeș Miron Cristea, viitorul Patriarh al României Mari a citit la sfârșitul Sfintei Liturghii: *Rugăciune pentru dezrobirea neamului românesc* într-o atmosferă de profundă emoție patriotică, intonând apoi, împreună cu toți românii prezenți, imnul *Deșteaptă-te Române!*

Citirea „Rezoluției de la Alba Iulia”

Lucrările Adunării au fost prezidate de marele patriot George Pop de Băsești, împreună cu episcopii de Arad și Oradea. Ședința s-a încheiat cu cuvintele episcopului ortodox Ioan Papp, care a subliniat faptul că *„Biserica și poporul sunt una, în cugete și simțiri pentru împlinirea visului unității naționale”*.

Au urmat cuvântările ierarhilor adresate celor 100.000 români, adunați din toate provinciile țării, pe *Câmpul lui Horea*, actualul platou din fața Catedralei Reîntregirii Neamului din Alba Iulia, unde, în secolul al XVIII-lea au fost trași pe roată doi martiri ai neamului românesc, Horea și Cloșca. În Marele Sfat Național al națiunii române, ca și în Consiliul Dirigent au fost aleși, de asemenea, și slujitorii ai bisericii, iar episcopul și viitorul Patriarh, Miron Cristea, împreună cu episcopul Greco-Catolic de Gherla, Iuliu Hossu, au fost aleși membri în delegația

de patru persoane care va prezenta *Actul Unirii* la București regelui Ferdinand I al României Mari.

Ne rugăm lui Dumnezeu să ne ajute să păstrăm și să cultivăm darul unității naționale ca simbol al demnității poporului român, obținut cu multe jertfe și eforturi spirituale și materiale, spre slava Preasfintei Treimi, binele țării noastre și bucuria românilor de pretutindeni.

Catedrala Reîntregirii Neamului- Alba Iulia

locuite de români și aflate sub stăpânire străină. Cele două biserici românești din Transilvania, amintite, dincolo de anumite suspiciuni și neînțelegeri între ele au sprijinit efortul de emancipare națională. Revistele bisericești ortodoxe (“Biserica și Școala” din Arad, “Telegraful Român” din Sibiu, “Foaia Diecezană” și “Lumina” din Caransebeș și unite (“Unirea” și “Cultura Creștină” din Blaj), “Sionul Românesc” și “Foaia Oficioasă” din Lugoj, “Vestitorul” din Oradea au fost tribune de popularizare a informațiilor, apelurilor și circularelor venite din partea forurilor naționale și bisericești. Preoții ortodocși „*Porneau acum, cu crucea în fruntea oastei lor creștine, pentru a pune umărul la înfăptuirea idealului întregii suflări românești*”.

În contextul foarte dificil pentru românii din Transilvania, altarele bisericuțelor românești și vetrele familiilor au fost singurele instituții care au salvat ființa etnică a neamului, caracterizată prin legea, limba și datinile românești.

Bibliografie:

“Lumina”, An I (1918), Nr. 45 .

“Cultura creștină”, An VII (1919), Nr. 1.

“Biserica și Școala”, An XLII (1918), Nr. 47, Nr.51.

O contribuție specială la Marea Unire a avut clerul român transilvănean care a exploatat dreptul de autodeterminare și independență națională a popoarelor din monarhia austro-ungară, dizolvată în urma înfrângerii suferite în Primul Război Mondial. În Transilvania mișcarea națională română a fost cea mai puternică dintre toate teritoriile

Profesor **Ioan Halmaghi**

Constantin Brâncoveanu – figură emblematică de conducător creștin

“Domn pravoslavnic, cu dragoste și râvnă creștină ...gândul lui știa să se elibereze și să urce la Dumnezeu purtat de aripile curate ale credinței”.

Anul 2014 a fost declarat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Creștine ca an al sfinților martiri brâncoveni, având în vedere că în acest an se împlinesc 300 de ani de la sfârșitul martiric al domnitorului Constantin Brâncoveanu dimpreună cu cei patru fii ai săi și cu ginerele său, sfetnicul Ianache Văcărescu. Aspectele definitorii care l-au caracterizat pe domnitorul român, trecut în rândul sfinților pot servi drept izvor de inspirație și în zilele noastre. Adeseori a fost comparat de contemporani cu împăratul Constantin cel Mare.

Părinții domnitorului proveneau din familiile cele mai bogate ale Țării Românești, stăpânind și exploatând averi imense, spre binele lor și uneori spre binele țării. Avea doar un an Constantin Brâncoveanu când tatăl său, în februarie 1655, în timpul răscoalei seimenilor și dorobanților este omorât în casele sale din Dealul Mitropoliei. Viitorul domn avea să fie crescut de mama sa și de bunica după tată, și mai ales de unchiul Constantin Cantacuzino, căruia îi spunea „Tata”. A copilărit la București în casele părintești, aproape de Curtea Domnească, învață carte grecească și latinească, ca apoi să devină singur moștenitor al bogatei sale familii. Căsătorindu-se, adaugă averii sale alte noi bogății și, cu ajutorul banilor avansează foarte repede în funcție (postelnic, mare agă, ispravnic de scaun, mare postelnic, mare spătar). A îndeplinit și câteva misiuni diplomatice în Transilvania, la Viena și la țarul Rusiei. Datorită acestor precedente fost ales în unanimitate ca domn de boierii țării, aceștia considerând că este *”de neam de al lui Matei Vodă și are și alte bunătăți, blândeți și altele... că și om este în vârsta de a chivernisi domnia cum să cade în vreme ce țara este ocolită de oști și de primejdii... iar boierii ziseră: Ne rugăm nu lăsa țara să intre alți oameni sau răi sau nebuni să o strice, ci fii domn!”* Mitropolitul Antim Ivireanul spunea despre noul domn că acesta *”se roagă lui Dumnezeu cu căldură ca să dea putere dintru înălțimea locașului Său și prea luminatului nostru domn, pe care Pronia Sa l-a ales și l-a pus peste acest norod, ca să poată chivernisi cu înțelepciune, luminat, cu fericită sănătate și s-o apere de lupii cei văzuți și nevăzuți”*.

Ajuns pe tron, Brâncoveanu nu a făcut politica armelor, ci a făcut marea politică a culturii după cum arată Nicolae Iorga. A fost un model de conducător luminat, ce ar putea servi și conducătorilor noștri de azi. Iorga consideră că ”în

timp ce cu sabia ar fi ajuns la nimicirea sa și a țării, cu înțelepciune în socotirea vremilor și cu cartea s-a ridicat la înălțimea nu numai de voievod al Țării Românești, ci și la aceea de ocrotitor al românilor de pretutindeni și chiar al Ortodoxiei, de purtător de grijă al tuturor bisericilor creștine din Răsărit, de urmaș al autorității împăraților bizantini”, adică un adevărat reprezentat al ”Bizanțului de după Bizanț”.

Tablou votiv de la Mănăstirea Hurezi

Domnia lui a început sub semnul apariției Bibliei în limba română numită “de la București”, în anul 1688. De asemenea, a dat Bucureștiului o nouă Academie Domnească, transformând școala de la Sf. Sava în “Colegiul Public pentru pământeni și străini”, cu o programă de studiu asemănătoare instituțiilor de grad superior. L-a adus de la Istanbul pe viitorul mitropolit Antim Ivireanul, sub îndrumarea căruia se vor tipări numeroase cărți în limbile română, greacă, slavonă, gruzină și chiar arabă. A ctitorit mai multe biserici și mănăstiri, între care bisericile din Potlogi și Mogoșoaia, Mănăstirile Hurezi și Sâmbăta de Sus, Biserica “Sf. Gheorghe cel Nou” din București, unde se odihnesc sfintele sale moaște, Biserica din Făgăraș. A fost un generos protector al ortodoxiei din Athos până departe la Mănăstirea de la poalele Muntelui Sinai (Sfânta Ecaterina), care îi păstrează până azi portretul în stăreția arhiepiscopului. A înființat tipografii, a oferit burse elevilor români din Transilvania, iar celor din Țara Românească le facilita studiul la școlile din străinătate.

Palatul Mogoșoaia-stil brâncovenesc

Servind pe turci de nevoie, le era doar vasal, fără să neglijeze drepturile țării sale. Cu istețime și bogate daruri a știut să întâmpine prudent și politico pretențiile celorlalte puteri occidentale. Înainte de toate, Brâncoveanu a fost un sprijinitor al Mitropoliei Ortodoxe a Transilvaniei cu sediul la Alba Iulia în momentele cele mai dramatice din istoria ei, după ce Transilvania fusese încorporată în 1688 între granițele Imperiului Habsburgic, iar după câțiva ani, s-a petrecut dureroasa dezbinare a Bisericii Ortodoxe Ardelene. El a încercat, atât cât i-a stat în putere să împiedice acțiunea de convertire a românilor ardeleni la biserica Romei. A avut o relație foarte strânsă cu biserica "Sfântul Nicolae" din Șcheii Brașovului, pe care a ajutat-o cu generoase daruri, a sprijinit pe negustorii din Brașov care făceau negoț cu Țara Românească dându-le drepturi și scutiri de taxe, dar, mai mult, a ctitorit și locașuri de închinăciune în Transilvania. Continuând o tradiție a ctitorit Mănăstirea de la Sâmbăta de Sus, ridicată între anii 1699-1700, biserica "Sfântul Nicolae" din Făgăraș, zidită între anii 1697-1698. Domnitorul s-a îngrijit și de traiul slujitorilor bisericii, pe seama cărora a dat numeroase hrisoave de danie. O frumoasă biserică a ridicat și la Ocna Sibiului, cu hramul "Sfinții Arhangheli" zidită între 1698-1701, pe locul unei vechi biserici ridicate de Mihai Viteazul în anul 1600. După părerea unor istorici, Brâncoveanu a ctitorit și biserica din Poiana Mărului, lângă Zărnești unde domnitorul a avut o moșie.

Românii din Ardeal și mai ales cei din Șcheii Brașovului nu l-au uitat nicicând pe domnitor. Martiriul său a fost consemnat în câteva cronici scrise de la biserica "Sfântul Nicolae" din Șcheii ca și în anumite cântece populare de aici din Transilvania. A impresionat profund răspunsul demn dat de voievod sulta-

nului înainte de a fi executat: *“Împărate! Averea mea cât a fost tu ai luat-o, dar de legea mea cea creștină nu mă las! În ea m-am născut și am trăit, în ea vreau să mor. Pământul țării mele l-am umplut cu biserici creștinești și, acum, la bătrânețe, să mă închin în geamiile voastre turcești? Nu, Împărate! Moșia mi-am apărat, credința mi-am păzit. În credința mea vreau să închid ochii, eu și feciorii mei”*. Secretarul său personal Anton Maria del Chiaro redă și ce a spus Domnul fiilor săi: *“Am pierdut tot ce aveam pe lumea aceasta pământească. Nu ne-au mai rămas decât sufletele, să nu le pierdem și pe ele, ci să le aducem curate în fața Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Să spălăm păcatele noastre cu sângele nostru”*.

Numele celor vinovați de moartea lor au fost cu totul uitate, dar despre Domnul Creștin și Martirul Creștinătății știe o lume întreagă și va ști mereu că este un Sfânt și și-a găsit locul cuvenit în Cetatea lui Dumnezeu. Au trecut 300 de ani de atunci, iar cei de azi să plecăm genunchii, precum Iorga în fața mormântului său și să zicem : *“Mă închin în fața ta, Mare Domn și bun creștin al neamului românesc!”*

Mănăstirea Hurezi

Mănăstirea Sâmbăta de Sus

Biblia de la București – 1688 cu stema Brâncovenilor

Avem datoria și noi, cei de azi, să-l cinstim ca pe un vrednic mărturisitor și martir al credinței, alături de fiii săi, Constantin, Ștefan, Radu și Matei și de sfetnicul său Ianache.

Bibliografie:

N. Șerbănescu, *Constantin Brâncoveanu, domnul Țării Românești (1688-1714)*, Ed. Științifică, 1986.

Oprîșan, *Mitul brâncoveanu în creația populară românească*, Ed. Saeculum I.C., Buc., 2014.

***, *Martiriul Sfinților Brâncoveni*, Ediția a III-a, Ed. Sophia, Buc., 2014.

***, *Sfântul Constantin Brâncoveanu și brașovenii*, Ed. Andreiană, Sibiu, 2014.

***, *Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu. Mărturisitor jertfelnic și ctitor darnic*, Ed. Cuvântul Vieții, Buc., 2014

N. Iorga, *Viața și domnia lui Constantin-Vodă Brâncoveanu*, Ed. Saeculum I. O., Buc., 2014.

Profesor **Ioan Halmaghi**

Desen: Suciuc Denisa, clasa a IX-a C

510 ani de la trecerea în eternitate a lui Ștefan cel Mare și Sfânt (relațiile lui Ștefan cel Mare și Sfânt cu Brașovul)

Una din „*strălucitele flori*” ale Evului Mediu, după cum era caracterizat atât de plastic orașul medieval este și Brașovul.

În decursul întregii sale istorii, Brașovul s-a dezvoltat prin relații neîntrerupte cu Moldova și Țara Românească.

Tezaurul documentar ne confirmă că aproape nu există vreun eveniment istoric din cele trei țări române care să nu fie consemnat în documentele din fondurile aflate în arhiva brașoveană.

Ioan Bogdan în cartea sa „*Documentele lui Ștefan cel Mare*” apărută la Atelierele Grafice Socec &co, Societate Anonimă, București 1913, menționează documentele originale din timpul marelui domn aflate în custodia arhivei brașovene astfel: „*Dintre depozitele externe care conțin mai multe acte privitoare la istoria politică decât hrisoave și cărți domnești privitoare la chestiuni interne, cele mai bogate sunt: Arhiva municipală de la Brașov cu 25 de bucăți*”. În prezent în această arhivă se află 33 de documente referitoare la domnia lui Ștefan cel Mare.

Ștefan al III-lea, unanim cunoscut ca Ștefan cel Mare și Sfânt s-a născut în localitatea Borzești (jud. Bacău) în anul 1433 și a decedat la Suceava în data de 2 iulie 1504. El era fiul lui Bogdan al II-lea care fusese domn al Moldovei între anii 1449-1451.

Lungă și bogată în fapte, domnia lui Ștefan cel Mare a fost una dintre perioadele în care Țara Moldovei a avut un cuvânt de spus în această parte a Europei, iar relațiile cu țările vecine, mai ales cu Țara Românească și Transilvania au cunoscut variate forme de manifestare.

Documentele vremii consemnează multiplele aspecte ale acestor legături, din Cancelaria Moldovei fiind emise acte, întărite de voievod, prin care se stabileau principiile, drepturile, obligațiile și alte asemenea în ce privea raporturile cu vecinii.

În ceea ce privește Transilvania, un loc important îl aveau relațiile de ordin economic și de interes comercial. Aceste relații comerciale mai ales între Brașov și Moldova cunosc o înflorire în timpul domniei lui Ștefan cel Mare. După ce în aprilie 1457 ajunsese domn al Moldovei, prin octombrie/noiembrie, Ștefan cel Mare le scria brașovenilor: „*că le va trimite o invitare după 25 noiembrie să vie fără frică cu mărfuri în Moldova. Dacă nici așa nu se vor încrede le va trimite un privilegiu garantându-le libertatea de negoț.*”

Astfel, în primul an de domnie la 13 martie 1458, Ștefan cel Mare confirmă privilegiul comercial mai vechi acordat brașovenilor de către domnitorul Alexandru cel Bun: „*... am dat această carte a noastră prietenilor noștrii, tuturor brașovenilor și tuturor neguțătorilor și întregii țări a Bârsei, tuturor oamenilor și tuturor neguțătorilor; spre aceea ca să aibă de la noi același așezământ și același*

drept pe care l-au avut de la moșul nostru, voievodul Alexandru... ”.

După lupta de la Baia din 1467, Moldova și Transilvania s-au apropiat tot mai mult. Lupta de la Vaslui din 10 ianuarie 1475 la care participă un însemnat număr de transilvăneni, confirmă legăturile de bună vecinătate precum și dorința comună de a lupta împotriva turcilor.

Această colaborare s-a văzut și la 10 iulie 1475 când este dat un act pentru toți negustorii din Ungaria, nu numai pentru cei din Brașov *„ei sunt slobozi să facă negoț în Moldova fie pe vreme de pace, fie pe vreme de răzmeriță”*.

În mai multe rânduri în o serie de documente ni se vorbește de cumpărături făcute acolo adică la Brașov. Astfel la 18 februarie 1476 la începutul anului în care a avut loc bătălia de la Războieni, Ștefan scrie Șoltuzului din Brașov: *„să lase pe Mihai meșterul de a se întoarce în Moldova cu săbiile și armele cumpărate acolo, căci avem nevoie de ele ... să ne fie împotriva păgânilor”*.

La 26 aprilie 1478/1479, brașovenii îi scriau lui Ștefan cel Mare, în urma biruinței oștilor moldovene împotriva turcilor: *„Parcă ai fost ales și trimis de Dumnezeu pentru cârmuirea Transilvaniei... Cu mare dor și dragoste rugăm pe Măria ta ca să binevoiești a te apropia de această țară, spre a o scăpa de acei turci prea cumpliți”*.

În unele documente Ștefan cel Mare îi roagă pe brașoveni să nu-i ia vamă pe cumpărătura din 17 iunie 1482 în valoare de 25 de florini, de data aceasta fiind vorba de ulei și postav, pentru ca spre sfârșitul domniei să găsim o cerere similară și anume între anii 1500-1503, să nu i se mai ia vamă spătarului Troțușan pentru mărfurile aduse la Brașov.

Toate aceste documente au intrat în circuitul științific fiind publicate în edițiile de documente Eudoxiu Hurmuzachi, Grigore Tocilescu și Ioan Bogdan.

Ștefan cel Mare și Sfânt 1457-1504

**Imagine cu Brașovul în secolele
XIV-XV**

Prof. Iliuțeanu Adrian

555 de ani de la prima atestare documentară a Bucureștiului

Așezarea excentrică a Bucureștiului între cele două câmpii: Burnas sau Burnaz (porțiune în Sudul Câmpiei Române între Olt la Vest, Dunăre la Sud și linia Argeș – Câlniștea la Nord și Est) și Bărăgan, nu este explicabilă, decât prin existența la început a unui coridor de păduri făcând parte din codrii Vlăsiei, ce înainta dinspre dealuri către lunca umedă a Dunării. În vremea domnitorului Vlad Dracul (1436–1442; 1443-1447), pe acest teritoriu se afla o aglomerare de patruzeci de sate mici, care prin activitatea lor cotidiană, arătau că se îndreaptă spre unificare într-o mare și înfloritoare așezare. Bunăstarea locuitorilor se datora și faptului că această așezare era situată pe drumul care unea marele emporiu Brașov și poate și Sibiul cu zonele Balcanice.

În timpul celei de-a doua domnii a lui Vlad Țepeș (1456–1462), a fost înălțată aici cea mai de seamă fortificație din câmpie, construcție ce s-a înscris în ansamblul politicii de ridicare și apărare a câmpiilor.

Deoarece un act emis la 13 iunie 1458 îl menționează pe acest domnitor lângă râul Dâmbovița, iar altul – primul în care apare numele de București, la 20 septembrie 1459 - îl pomenește în București, s-a ajuns la concluzia că între aceste două date a fost înălțată construcția domnească. Înainte de a fi ridicate fortificațiile din vremea lui Vlad Țepeș, existau altele, din cărămidă de la sfârșitul secolului al XIV-lea, probabil din timpul lui Mircea cel Bătrân (1386-1418). Peste acestea s-a construit din porunca lui Vlad Țepeș, o fundație puternică, din bolovani de râu care a constituit subsolul noii construcții. Deasupra a fost înălțat parterul, unde se găseau sala Sfatului Domnesc și apartamentele domnitorului. Încăperile de la parter dădeau într-o curte interioară, care era incinta fortificației. Toată această construcție domnească fortificată a fost poate, ridicată și cu ajutorul unor meșteri transilvăneni, pe care domnitorul, i-a chemat la 25 mai 1458, printr-o scrisoare adresată brașovenilor

În documentul din 4 iunie 1460 așezarea este numită „*castro fluvi Donbovica*” iar în hrisovul din 10 august 1460 de „*castro Bokaresth*”. Putem conchide că din anul 1459 Vlad Țepeș a guvernat Țara Românească din noua sa construcție.

În 14 octombrie 1465, București a fost ales ca reședință domnească de către fratele lui Vlad Țepeș, Radu cel Frumos, care a domnit din 1462 până în 1475, pentru ca în anii 1558-1559 aici să fie construită Biserica Domnească de către domnitorul Mircea Ciobanul (1553-1554, 1553-1554, 1558-1559).

Sub domnia lui Mihai Viteazul (1593-1601), Bucureștiul ia locul Târgoviștei devenind capitala Munteniei, reședința domnitorului și a boierilor.

Unirea Principatelor Române de la 1859 îi mărește populația de la sub

100.000 de locuitori la peste 150.000 de locuitori.

Concentrarea administrativă cu înlesnirea circulației ca nod de cale ferată, la încrucișări de drumuri venite din toate direcțiile, îi dublează repede populația care trece de 300.000 de locuitori în preajma Primului Război Mondial, spre a sălta la peste 600.000 de locuitori în anul 1930.

Astăzi „Micul Paris” al perioadei interbelice numără 1.883.425 locuitori conform ultimului recensământ din anul 2012.

Vlad Țepeș (1448, 1456-1462, 1476)

**Bucureștiului din vremea lui
Vlad Țepeș**

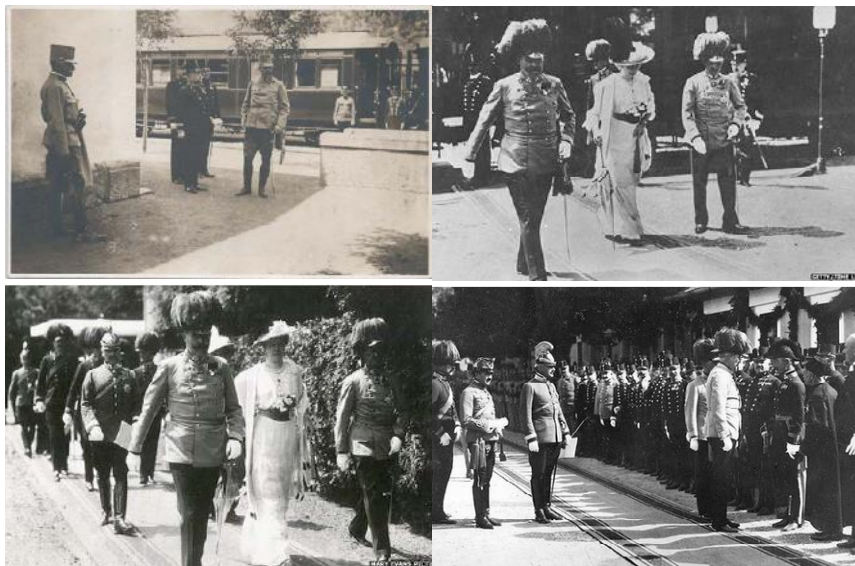
Prof. Iliuțeanu Adrian

100 de ani de la Primul Război Mondial (1914 - 1918)

Atentatul de la Sarajevo

În luna iunie a anului 1914, arhiducele Franz Ferdinand și soția sa prințesa cehă Sofia Chotek de Hohenberg, conform unui program stabilit anterior, pleacă în Bosnia pentru a lua parte la manevrele ce se făceau acolo. Această călătorie cei doi o întreprind, deși fuseseră preveniți că de câțva timp, în special de când se zvonise despre o unire între Serbia și Muntenegru domnea o fierbere suspectă în rândurile tineretului bosniaco-sârb. Nu era moștenitorul tronului, omul care să se intimideze de asemenea preveniri. Dar poate tocmai acestea au făcut-o pe soția sa prințesa Sofia, să dorească în a-l însoți în această călătorie ce avea un scop pur militar. *„Dacă este vr'o primejdie, cu atât mai mult locul meu e alături de soțul meu.”*

În ziua de 13/26 iunie 1914 la ora 10 dimineața, strict după program, arhiducele și soția sa sosesc în apropiere de Sarajevo la Ildiza unde vor fi cazați la hotelul „Austria.”

Sosirea arhiducelui Franz Ferdinand și a soției acestuia, prințesa Sofia la Ildiza

Hotelul „Austria” din Ildiza

Conform programului, prima vizită este la tabăra militară (14/27 iunie 1914). Inițial atentatorii doreau ca atentatul să se săvârșească pe câmpul de manevre, idee însă părăsită de atentatori de teama că aceștia vor fi împiedicați de armată.

În ziua de duminică, 15/28 iunie oficialitățile participă la ora 10, la slujba religioasă ținută în capela hotelului „Austria” din Ildiza. De aici, în patru automobile înalții oaspeți și însoțitorii lor intră în capitala Bosniei, Sarajevo. În aceeași zi, atentatorii s-au întrunit în localul lui Ulenici din strada Ciumuria și de acolo fiecare a pornit înarmat la postul său.

Arhiducele Franz Ferdinand și prințesa Sofia Chotek de Hohenberg, după oficierea slujbei religioase, se îndreaptă spre primăria capitalei Bosniei, Sarajevo.

Sosirea oficialităților la Primărie

Atentatorii au stabilit ca teatrul tragediei să fie strada. Prilejul s-a ivit în ultima zi a vizitei lui Franz Ferdinand și a soției sale la Sarajevo, în Bosnia, în data de 15/28 iunie 1914, după plecarea lor de la primărie. Unul dintre atentatori a întreat un jandarm din apropiere în care dintre mașini se afla arhiducele Franz Ferdinand. Acesta împreună cu soția sa se aflau în cea de-a treia mașină din coloană. În momentul în care mașina a trecut prin dreptul atentatorului, acesta

Plecarea oficialităților de la Primărie

a scos siguranța bombei și a aruncat-o imediat. Șoferul mașinii, surprins de zgomotul produs pe care l-a asemănat cu o armă de foc, a apăsat instinctiv pe accelerație. Astfel, bomba a aterizat în spatele arhiducei și anume pe capota lăsată a mașinii decapotabile. În cele din urmă, bomba a alunecat pe stradă și a explodat mai aproape de mașina din spate. În încercarea nereușită de atentat au fost răniți ușor câțiva trecători, printre care se aflau colonelul Erich von Merizzi și contele Alexandre Boss-Waldeck. Arhiducele Austriei, Franz Ferdinand și soția sa decid însă că vor să meargă la spital pentru a vedea cum se simte colonelul Merizzi. Printr-o coincidență tragică, Gavrilo Princip, era acolo. El a reacționat mai mult din instinct: a scos pistolul și a tras. Avea să marturisească la proces că: *„a întors capul în momentul tragerii și că nu mai știe de câte ori a tras asupra cui... ”*. El trăsesese două focuri: primul glonț l-a atins pe Franz Ferdinand, lovindu-i vena jugulară, iar al doilea a lovit-o pe Sofia în abdomen.

Arhiducele Franz Ferdinand și soția sa în catedrala din Sarajevo

Atentatul dela Serajevo.

Scena asasinatului arhiducelui moștenitor austro-ungar și a soției sale la Serajevo, 28 iunie 1914. După o schiță de F. Schy.

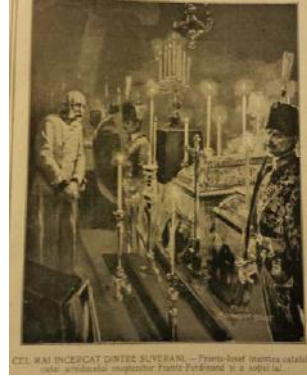
Atentatul de la Sarajevo 15/28 iunie 1914”

Atentatul.

Părechea moștenitoare de tron, a mers ieri la orele 10. a. m. la primăria orașului Serajevo, unde se dădea o serbare. Moștenitorul a plecat cu automobilul, în care se afla și soția sa. Când se apropiau de primărie un tipograf cu numele *Gabrinovici* a aruncat o bombă spre automobil. Moștenitorul a lovit cu brațul bomba și aceea, cășând ceva mai departe la pământ, a explodat, răniind grav pe generalul *Merisi* și pe alți câțiva oameni. Moștenitorul de tron și soția au rămas teaferi. Au intrat la primărie și primarul a volt să salute cu un discurs pe înalți oaspeți. Dar moștenitorul l-a întrerupt, zicând: — Die Primar! Noi am venit la Serajevo ca oaspeți și văd că suntem primiți cu bombe!

Serbara s'a ținut, și moștenitorul a plecat la spital să viziteze pe generalul *Merisi*. Pe drum s'a întâmplat catastrofa. La o întrucărare de strade, un student *Gavrilo Princip* a ridicat pe neobservate un revolver și a tras două gloanțe asupra automobilului princiar. Ambele gloanțe au nimerit. Moștenitoarea au fost nimerită în fold și gloanțele au perforat abdomenul, iar moștenitorul a fost nimerit în cap. Ambele lovituri de gloanțe au fost mortale. Părechea princiară a fost dusă imediat la spital, unde însă medicii n'au putut ajuta nimic, căci în câteva momente li s'a stins viața.

„Gazeta Transilvaniei”
luni-marti 17/30 iunie 1914,
nr.131, p. 3

Deplasarea cortegiului funerar spre gara Bistrik pentru a fi trimis la Viena

Acest asasinat a fost considerat ca fiind detonatorul direct al Primului Război Mondial (1914-1918). În urma acestui atentat, în 15/28 iulie 1914 Austro-Ungaria declară război Serbiei, după un ultimatum pe care Serbia l-a considerat inacceptabil. La două zile după, Rusia, care susținea Serbia, a decretat mobilizarea generală. Germania îi declară război Rusiei la 1 august 1914 și, la 3 august, Franței. Pe 4 august, Germania a invadat Belgia iar Anglia i-a declarat război Germaniei. Pe 5 august, Austro-Ungaria îi declară război Rusiei, iar Serbia, a doua zi, Germaniei. Franța declară război Austro-Ungariei pe 11 august urmată de Anglia, pe 12 august. La 23 august, Japonia declară război Germaniei, iar prin acest act, conflictul european devine unul mondial.

Prof. Iliuțeanu Adrian

Regimul dominației economice otomane asupra Țărilor Române în secolul al XVI-lea

Secolul al XVI-lea reprezintă în istoria românilor perioada de trecere de la rezistența antiotomană activă și eficientă din secolul al XV-lea la un regim de control otoman mai accentuat asupra spațiului românesc. În secolul al XV-lea marii voievozi Mircea cel Bătrân, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș sau Ștefan cel Mare au reușit prin succesele lor militare să obțină fie independența, fie, cel puțin, o autonomie reală în relațiile cu Poarta otomană. Din secolul al XVI-lea, însă, raporturile româno-otomane tind să se agraveze pentru partea română atât din punct de vedere politic, cât și economic. În acest context, obligațiile de natură economică ale Țărilor Române față de turci devin, pe lângă semnificația lor politică negativă și o reală povară apăsătoare. În secolul al XVI-lea obligațiile economice ale românilor se amplifică atât cantitativ, cât și în diversitate.

Principala – ca semnificație politică – obligație oficială a Țărilor Române față de Poartă era haraciul sau tributul. Românii începuseră să-l plătească încă din secolul anterior, muntenii pentru prima oară în 1417, iar moldovenii în 1456, dar caracterul de permanență va fi obținut de turci abia mai târziu, din 1462 de la munteni și din 1538 de la moldoveni. Acest decalaj temporal între Țările Române ca, de altfel și diferențele cantitative se explică prin poziția lor geostrategică diferită. Cea mai expusă turcilor era Țara Românească, urmată de Moldova și, în sfârșit, cea mai avantajată Transilvania. În consecință, Țara Românească va plăti mai devreme și în cantumuri mai mari obligațiile economice față de turci. În secolul al XV-lea și la începutul celui de-al XVI-lea, cât timp a funcționat regimul tributar al Țărilor Române, haraciul a fost fixat la sume mai mici, dar din secolul al XVI-lea regimul tributar va fi înlocuit cu cel vasalic, fapt vizibil imediat în creșterea spectaculoasă a sumelor datorate. Regimul de vasalitate se deosebea de cel tributar prin îngustarea substanțială a funcțiilor statului, prin uzurparea unor drepturi de către Poartă și prin dublarea dominației politice cu cea economică. Importantă era și încadrarea Principatelor Române în Imperiul Otoman în așa-numita “Casă a Păcii”(“dar-al-ahd”), categorie intermediară între “Casa Islamului”(“dar-al-islam”) și “Casa Războiului”(“dar-al-harb”). În general, dar cu numeroase momente de nerespectare a regulii, otomanii au avut în vedere distincția între “haraci” (ca obligație colectivă) și “gizye” (ca o obligație individuală de tip capitație), ultima fiind specifică teritoriilor sud-dunărene supuse unui control mai strict al turcilor. Românii au căutat întotdeauna ca haraciul să nu fie confundat niciodată cu gizye.

Suma necesară haraciului se strângea în principal din bir, plătit în primul rând de țărani, preoți, curteni, bresle etc. și doar în mod excepțional de către boieri și mănăstiri. Atunci când din bir nu se strângea suma necesară domnul era nevoit să recurgă la propriile sale venituri și la împrumuturile de la boieri și mănăstiri. În caz de extremă urgență domnul împrumuta bani cu camătă de la negustorii din Istanbul.

În sistemul financiar otoman existau două vistierii : Vistieria Exterioară ca vistierie a statului și Vistieria Interioară care reprezenta tezaurul personal al sultanului. Haraciul din Țările Române, la fel ca și haraciul Egiptului, era vărsat în Vistieria Interioară. În ceea ce privește forma de plată aceasta era de regulă în bani, dar ocazional putea fi făcută și în produse (provizii, cai etc.). Plata se putea face în orice monedă, dar cel mai frecvent erau utilizate monedele turcești (asprul, galbenul).

Asprii turcești

Evoluția tributului pe parcursul secolului al XVI-lea a fost ascendentă pentru toate cele trei țări românești, dar în grade mult diferite. În Țara Românească de la cei 10.000 de galbeni plătiți de Vlad Țepeș în 1462 (înainte de a începe lupta sa) s-a ajuns în 1593 la 155.000 de galbeni. Lupta lui Mihai Viteazul va avea printre consecințe și scăderea haraciului în timpul lui Radu Șerban (1601-1611) la doar 32.000 de galbeni. În Moldova creșterea a fost mai redusă, de la 2000 de galbeni în 1456 la maximum-ul de 66.000 de galbeni în 1583, după domnia lui Mihai Viteazul scăzând până la 26.000. Transilvania, căzută și ea sub turci în secolul al XVI-lea va plăti doar 10.000 de galbeni în 1541, cu o creștere de până la 15.000 începând cu 1574. Per ansamblu, se estimează că între 1538-1600 Moldova și Țara Românească au plătit împreună un total al haraciului de 5,6 milioane de galbeni, care echivala, de exemplu, cu prețul în epocă a circa 10 milioane de oi.

În afară de tribut domnii români mai trimiteau la Poartă daruri, care puteau fi oficiale sau neoficiale. Darurile oficiale purtau numele de peșcheșuri sau plocoane, unele din ele fiind anuale, iar altele ocazionale. Peșcheșurile oficiale anuale aveau termene fixe și erau consemnate în registrele otomane. Ele cuprindeau o serie de produse în natură (cai, șoimi, blănuri, colți de morsă, stofe, argintărie etc.), dar adeseori erau achitate în bani, principalul destinatar fiind sultanul, urmat de marii dregători otomani. Plocoanele oficiale ocazionale erau oferite cu diferite privilegii, la fel, oficiale. Principala ocazie era preluarea domniei de către un nou pretendent, acțiune care va anunța viitorul sistem fanariot de cumpărare / confirmare a domniei din secolele următoare. Primul peșcheș de instalare pe tron este consemnat în Țara Românească în perioada 1545-1547 în legătură cu domnitorii succesivi Radu Paisie și Mircea Ciobanu. Fiind un sistem la începutul său și insuficient reglementat destinatarul sumelor

nu a fost același : Radu Paisie dăduse cei 20.000 de galbeni sultanului, în vreme ce Mircea Ciobanu îi va trimite marelui vizir Ruștem. Practica acestui tip de peșcheș va deveni o obisnuință – în favoarea vistieriei sultanului – și pentru alți domnitori (Alexandru Lăpușeanu în 1563, Mihnea Turcitul în instalările sale repetate din anii 1577, 1585 și 1589 etc.).

În paralel cu peșcheșurile oferite sultanului se amplifică cuantumul peșcheșurilor oficiale către diverși dregători otomani. În momentul venirii unui nou domn pe tron pe lângă peșcheșurile date sultanului sume comparabile, în bani sau în produse, ajungeau la suita otomană care-l aducea pe pretendent în țară sau care îl instala pe tron: un agă din suita împărătească, un alt agă care îl înscăuna precum și un ceauș-stegar, însoțit fiecare de câte 30-40 de capugii și de ceauși. Toti aceștia, în funcție de grade, erau răsplătiți cu “poveri” de aspri și cu cai. De asemenea, același moment al înscăunării era plătit și la Cancelaria otomană unde o sumă totală de 600 de galbeni era oferită celor care întocmeau actele oficiale. Atât sultanul, cât și alți demnitari mai beneficiau de peșcheșuri oficiale și cu ocazia diferitelor altor evenimente de la Poartă : întronarea unui nou padișah, sărbătoarea Bayramului, nașterea moștenitorilor sultanului, campanii victorioase ale turcilor etc.

Pe lângă toate aceste daruri oficiale a funcționat un întreg sistem al darurilor neoficiale numite generic de turci “rușfeturi”, în esență fiind vorba despre mită. Aceste rușfeturi erau achitate în principal de domnitori sau de pretendenți care, într-un mod mai mult sau mai puțin discret, ofereau sume de bani sau obiecte de preț sultanului personal sau marilor dregători pentru câștigarea bunăvoinței acestora. Aceste acte de corupție nu apăreau în documentele oficiale, dar erau adesea mai împovărătoare decât peșcheșurile. Fenomenul a fost încurajat de turci de la sfârșitul secolului al XVI-lea, odată cu domnia sultanului Murad al III-lea.

Regimul de dominație otomană este completat în secolul al XVI-lea și cu o obligație care, mai mult decât oricare alta, afecta întreaga populație, indiferent de statutul social: monopolul comercial otoman, care însemna o vânzare preferențială și forțată a produselor românești către Poartă, în cantitățile și la prețul fixat de turci. Într-o etapă inițială a existat un comerț relativ corect între părțile română și turcă, dar începând cu 1538 apar semnele acestui nou tip de abuz pe fondul dominației crescânde a Porții asupra spațiului românesc, inclusiv asupra Transilvaniei. Țările Române au reprezentat din punct de vedere geografic un spațiu preferat de turci pentru introducerea acestui tip de comerț impus întrucât ele se aflau relativ aproape atât de noua capitală a sultanilor, Constantinopolul, cât și de fronturile războaielor turco-austriece. Pentru necesitățile economice ale marii capitale otomane și pentru cele ale armatelor padișahului Țările Române trebuiau să fie oricând gata să livreze mărfuri în cantități mari. În condițiile epocii și ținând cont de restricțiile alimentare impuse de religia islamică spațiului românesc i se cereau multe animale. Astfel, așa cum arată cererile turcilor din 1544 către Radu Paisie și din 1545 către Mircea Ciobanu și Petru Rares fiecare țară românească extracarpatică trebuia să livreze anual turcilor câte 100.000 de

oi. Tot românilor li se cerea să trimită și alte animale a căror consumare era permisă de religia musulmană, mai exact vite. Astfel, în 1564 domnul Moldovei Alexandru Lăpușeanu se angaja ca lunar să trimită la Istanbul 1000 de boi, însumând un total de 12.000 de capete pe întregul an. Tot pentru necesitățile alimentare ale Imperiului Otoman românii livrau anual acestuia din Muntenia o cantitate de circa 190 tone de sare a cărei calitate superioară era recunoscută de turci prin formula “sare de Eflak”. Necesitățile militare erau la fel de importante pentru turci astfel că spațiul românesc era dator a livra anual Porții din fiecare țară extracarpatică câte 500 de cai, iar pentru hrana acestora, așa cum demonstrează un firman al sultanului din 1581, domniile trebuiau să asigure și importante cantități de orz. La fel, pentru flota otomană, pentru ungerea corăbiilor, românii erau obligați să trimită mari cantități de seu (de exemplu, 170 de tone în 1571), dar și de cânepă pentru odgoane, velatură și veșmintele robilor de la galere.

Toate aceste vânzări forțate, frecvent sub prețul pieței, erau însoțite după mijlocul secolului al XVI-lea și de restricții la export pentru împiedicarea Țărilor Române să efectueze tranzacții comerciale și cu alte state. Acest abuz va fi parțial contracarat de români prin comerțul de contrabandă – văzut astfel din perspectiva otomană – al Principatelor Române cu statele creștine. Într-o măsură mai mare decât Țara Românească, Moldova – grație poziției geografice mai avantajoase – a putut livra pe această cale și fără știrea turcilor importante cantități de mărfuri Poloniei și altor state, compensând parțial pierderile înregistrate în raporturile comerciale cu Imperiul otoman.

Un alt efort economic foarte apăsător pentru Țările Române era legat de diversele obligații militare sau de muncile prestate în domeniul militar cerute de turci. În calitatea lor de vasali ai sultanului domniile române trebuiau, pe cheltuiala proprie, să participe cu câteva mii de soldați la campaniile militare otomane, așa cum, de pildă, a făcut-o domnul muntean Radu Paisie în 1541 în cadrul campaniei de la Buda. Tot pentru interesele militare turcești românii au fost obligați în secolul al XVI-lea să presteze și corvezile de transport (prin furnizarea de vâslași, prin care cu cai sau cu boi, prin bani pentru flota turcească etc.) și prin corvezi în muncă, în principal la reparatul cetăților. Au existat ani, ca de pildă 1583 sau 1587, când valoarea muncii salahorilor români la cetățile otomane a depășit cuantumul haraciului pe anul respectiv. La aceasta se adăuga faptul că domniile române trebuiau să asigure și materiale de construcție (lemn, piatră de var etc.).

Prin urmare, se poate afirma că pe parcursul secolului al XVI-lea dominația economică a turcilor asupra spațiului românesc a reflectat fidel amplificarea dominației politice și a reprezentat o cauză majoră a strălucitei ridicări la lupta antiotomană întreprinsă de Mihai Viteazul la sfârșitul aceluia veac.

Profesor Baciu Liviu

Succes al științelor naturii în rândul elevilor

„Informația nu este cunoaștere.

Singura sursă a cunoașterii este experiența.”

(Albert Einstein)

În condițiile scăderii interesului tinerilor pentru studiul disciplinelor din domeniul științelor naturii, există elevi care acordă importanță acestui domeniu, manifestând interes pentru cercetarea științifică. La nivelul colegiului nostru se poate observa acest fapt, prin participarea elevilor la activități bazate pe investigație științifică.

Cu ocazia zilei colegiului, începând din anul școlar 2011-2012, a devenit o tradiție organizarea unui concurs interdisciplinar intitulat „Științele în viața cotidiană”. Acest concurs are două secțiuni. O secțiune dedicată elevilor claselor VII-VIII și o secțiune dedicată elevilor claselor IX-XI. La concurs participă echipe din fiecare clasă, formate din câte trei elevi. Întrebările sunt concepute astfel încât să le solicite elevilor îmbinarea cunoștințele dobândite în cadru formal, la orele de fizică, chimie și biologie, cu experiența personală, dobândită în cadru nonformal. Acest concurs a avut succes atât în rândul elevilor de la profilul real, cât și al celor de la profilul uman, numărul elevilor participanți crescând de la an la an.

În fiecare an, începând din 2012, colegiul nostru a fost reprezentat, în cadrul *Simpozionului Național „Fizica - trecut și viitor”*, organizat de Colegiul Național „Radu Negru” Făgăraș, de echipe formate din elevi ai claselor de profil real, care au prezentat proiecte câștigătoare de premii. Cel mai mare succes l-a avut proiectul realizat în 2014, de către elevii Giurgiu Matei Iulian și Oprean-Maller Bianca din clasa a XI-a E, care a câștigat premiul special al juriului. Proiectul a avut ca obiectiv dezvoltarea unei aplicații software destinată rulării unor experimente de fizică cu un nivel ridicat de interactivitate, dobândit cu ajutorul unui dispozitiv pentru citirea poziției mâinilor și a degetelor în spațiul 3D. Valoarea

proiectului a fost apreciată nu doar de membrii juriului ci și de reprezentanți ai firmei *National Instruments*.

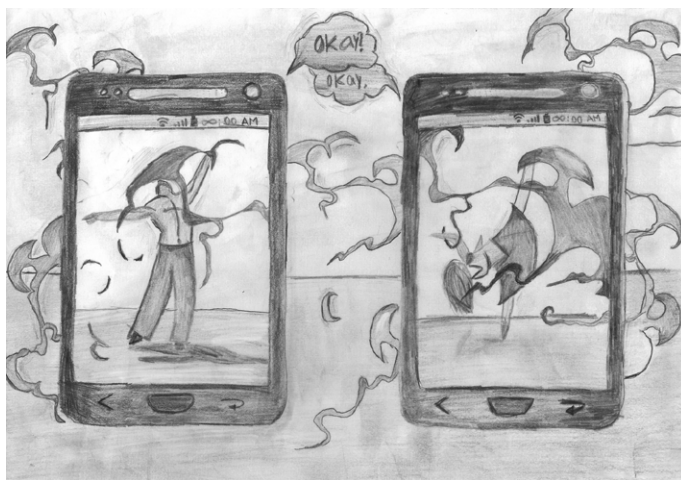
În anul școlar 2013-2014, patru echipe formate din elevi ai Colegiului

Național „Unirea” Brașov, au fost premiate la Sesiunea județeană de comunicări științifice „Chimia-prieten sau dușman? ”, organizată de către Colegiul Național de Informatică „Grigore Moisil” Brașov. Elevele Stan Diana și Vlasie Nicoleta (clasa a IX-a C) au obținut premiul al III-lea, pentru studiul compoziției băuturii Coca-Cola. Elevele Calancea Izabela și Seciu Nadina (clasa a IX-a C) au obținut mențiunea I, pentru un studiu al vitaminei C, iar mențiunea a III-a a fost obținută de către elevele Mitrofan Mădălina și Gătejel Beatrice (clasa a XI-a A) care au realizat un studiu asupra conținutului de E-uri din alimente.

Preocuparea elevilor noștri pentru aprofundarea științelor naturii ne permite să sperăm că cercetarea științifică în domenii precum fizica, chimia, biologia, astronomia va continua, generându-ne sentimentul de mândrie că am contribuit la acest fapt.

Prof. Dana Buzulescu

Desen: Robu Mălina, clasa a IX- a C

IN MEMORIAM ZORICA LAȚCU

(ZORICA LAȚCU – la absolvirea Liceului ”Principesa Elena” – Brașov -1936)

VENIM ȘI NOI

Vrem să v-ajungem dinapoi:

Venim și noi, venim și noi !...
Pe același drum, de voi stropit
Cu rumen sânge încropit,
Noi urmele vi le căutăm
Le dezmierdăm, le sărutăm;
Și-ncepem, ca niște copii,
În urma voastră a pași.
Dar pașii voștri au fost mari,
Lăsați-ți urmele prea rari.
De-aceia noi ne străduim
și alte urme să croim,
Ca cei ce vor veni apoi,
Spre largă zare după noi,
Să afle urmele pe-aici,
Mai dese, pentru pași mai mici.
Noi ne zorim, noi ne zorim,

Pe-același drum mereu venim,
 Un drum ce-i fără de hotar,
Croit de pașii voștri mari,
 Și vă urmăm din pași în pași
Oricât vi-s pașii de uriași.
Vrem să v-ajungem dinapoi:
Venim și noi...

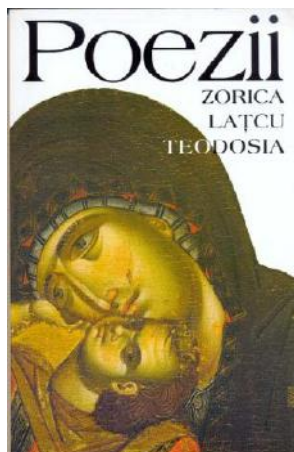
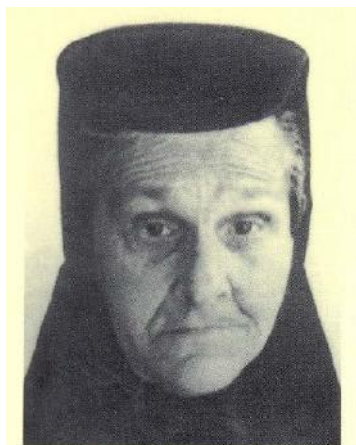
Venim și noi!

Vrem să v-ajungem dinapoi:
 Venim și noi, venim și noi
 Pe același drum, de voi stropit
 Cu rumen sânge încropit,
 Noi urmele vi le căutăm,
 Le dezmierdăm, le sărutăm;
 Și-ncepem ca niște copii
 În urma voastră a pași.
 Dar pașii voștri au fost mari
 Lăsat-au urmele prea rari,
 De-aceea noi ne străduim
 Și alte urme să croim,
 Ca cei ce vor veni apoi,
 Din zarea largă, după noi,

Să afle urmele pe-aici,
 Mai dese, pentru pași mai mici.
 Noi ne zorim, noi ne zorim,
 Pe-același drum mereu venim,
 Un drum ce-i fără de hotar,
 Croit de pașii voștri mari,
 Și vă urmăm din pași în pași
 Oricât vi-s pașii de uriași.

Vrem să v-ajungem dinapoi:
 Venim și noi... venim și noi!...

(Venim și noi!)

ZORICA LAȚCU...am cunoscut-o și eu! Când? Cum? De ce? Retorice întrebări.

O întâlnire *ex tempore*, ca multe dintre întâlnirile mele din ultimul timp. Dar ce este timpul? Îmi amintesc în acest context de răspunsul Fericitului Augustin: ”*Dacă nu-mi pune nimeni această întrebare, știu. Dar, dacă aș vrea să-l lămuresc pe cel care întreabă, nu știu.*” Amalgam de gânduri...Augustin...Badea Cârțan...Decebal și Columna lui Traian...Părintele Teofil Părăian...Părintele Arsenie Boca.... și Zorica Lațcu. Un mic univers și în acest univers nu știu să spun dacă sunt un punct, sau poate o virgulă, un semn de întrebare sau o linie de pauză...de ce nu, puncte de suspensie, sau poate un semn de exclamare?! De ce nu o cratimă.

., ? - ... ! - probez linia de pauză. Augustin – Badea Cârțan – Decebal - Columna lui Traian – Părintele Teofil Părăian – Părintele Arsenie Boca - Zorica Lațcu - eu - un dascăl. Pe Augustin l-am cunoscut la facultate, la cursurile doamnei prof. Lucia Wald, prin prisma limbii latine și a Cetății lui Dumnezeu. Pe Badea Cârțan ”l-am întâlnit” călător prin Roma, adormit la poalele Columnei lui Traian, pe Părintele Teofil Părăian l-am văzut prin ochii de copil, mai întâi la Sâmbăta, apoi l-am ascultat la Conferințele de la Silvicultură din Brașov, unde mereu recita din poezia Zoricăi Lațcu. Apoi am cunoscut-o *altfel* pe Zorica Lațcu la Universitatea de Vară din 1999, la Izvoru Mureșului, când un teolog mi-a dăruit *Fila de Acatist!* Părintele Teofil Părăian și Părintele Arsenie Boca au cunoscut-o pe cea care avea să devină Maica Teodosia. Dar Zorica Lațcu (Maica Teodosia) de la un timp este cu mine mereu – mai exact din vara aceasta, când atât de târziu (vai, atât de târziu), dar în mod revelat, am aflat că absolvisc, exact cu jumătate de veac înainte mea, liceul pe care îl terminasem și eu. **1936 - 1986.** Da - de la o vreme folosesc foarte des sintagma *întânniri ex tempore/întânniri inefabile...* Din vară trăiesc febril întâlnirile cotidiene cu spiritul Zoricăi Lațcu. Am uitat să vă spun că s-a întâmplat așa... să fiu și dascăl în liceul pe care amândouă l-am urmat, și s-a mai întâmplat să avem în comun și o pasiune: filologia clasică. Zorica Lațcu a terminat Clasicale la Cluj, eu la București...Întânnirea Zoricăi cu Părintele Teofil Părăian și cu părintele Arsenie Boca i-a schimbat radical destinul, mai exact i-a reorientat **Cărarea Spre ...** . Nu l-am cunoscut pe părintele Arsenie Boca față în față, dar l-am cunoscut *altfel*...Doamne, cum țeși destine, cum faci posibile întâlnirile dincolo de spațiu și timp! Zoresc și eu spre largă zare după ei, dar pașii lor au fost prea mari și au lăsat urmele prea rar. Încerc și eu să leg prin pași mai mici urmele lor pe aici... Intru dimineața în liceu și inima nu îmi dă ghes...*Zorica Lațcu a învățat aici.* Îi salut pe elevi și pe colegi, iau catalogul și pășesc spre o clasă... pe coridor o voce îmi șoptește *pe aici a trecut și EA.* Intru la clasă, fac prezența și gândul îmi zboară spre ea ...*Oare în*

ce clasă va fi învățat, dar dacă în banca în care azi stă Andreea a stat și EA? Cum ar fi răspuns la prezență ...ce culoare aveau ochii ei, cât de mult o va fi marcat întâlnirea cu profesorul/profesoara de limbă latină? Merg mai departe cu prezența. Apoi încep să predau /să ascult. Aud soneria! Ies din clasă și din nou pe coridor simt prezența pașilor ei. Orele vin și trec. Uneori pentru a ajunge la o clasă din actualul corp B sunt nevoită să trec prin curtea liceului. Mi-am făcut un obicei (aproape în mod involuntar) să salut Tâmpa de câte ori am ocazia, în varii ipostaze, fie dimineața când mă îndrept spre liceu, fie când trec de la o clasă la alta prin curtea liceului, alteori o salut de la câte o fereastră a claselor din corpul B. În momentele acestea de grație mă gândesc cu drag la *Ochii Ei* care au privit cu siguranță și în direcția aceea!

Tâmpa...martora pașilor ei, pașilor mei...

ZORICA LAȚCU – TEODOSIA

Nu cred că am fi avut vreodată șansa să o cunoaștem pe poeta Zorica Lațcu, dacă nu ar fi fost Părintele TEOFIL PĂRĂIAN, care a recitat neîntrerupt, în nenumăratele sale conferințe și dialoguri prin țară din creațiile *monahiei cu suflet de poezie*.

S- a născut pe **17 martie 1917**, în localitatea Mezötur, unde se aflau părinții ei în timpul primului război mondial. Zorica urmează cursurile primare și liceale în Brașov, la Liceul ”Principesa Elena”, căci familia avea să se stabilească aici, tatăl fiind avocat (ne stau mărturie în acest sens Foile Matricole pe care inimosul profesor și coleg, Adrian Iliuțeanu, le-a scos la lumină din Arhivele Istoriei ale Brașovului). Între 1936-1940 a studiat filologia clasică la Cluj, și, pe lângă aceasta, a urmat și cursurile Facultății de Litere (Limba și Literatura Franceză). După terminarea studiilor, a lucrat ca preparator principal la Institutul Român de Lingvistică din Cluj. Aici a colaborat la Dicționarul Limbii Române al Academiei Române, coordonat de Sextil Pușcariu.

A început să scrie versuri din perioada adolescenței, fiind premiată pentru poemele închinat Mamei. Debutul este cosemnat însă în revista *Gândirea* cu poeziile *Epitafuri antice*, (*Gândirea*, an XX, nr. 8/1941, p. 429), *Vergilius și Melissa* către Diodor, Lidia către *Gaius* (*Gândirea*, an XX, nr.4/1941, p. 498), *Epitalam* (*Gândirea*, an XXI, nr. 1/1942, p. 429), *Ectenie* (*Gândirea*, an XXIII, nr. 6/1944).

Între anii 1944 și 1949 publică trei volume de versuri: *Insula albă* (Editura Dacia Traiană, Sibiu, 1944), *Osana Luminii* (Editura Episcopiei Cluj, 1948) și *Poemele luminii* (Editura Ramuri, Craiova, 1949). Poeta Zorica Lațcu a fost atașată spiritual de Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus și a fost îndrumată spiritual de Părintele Arsenie Boca, ultimul volum de poezii, *Poemele Iubirii*, fiind dedicat mentorului său duhovnicesc.

În anul 1948 a intrat în monahism la Mănăstirea Vladimirești, de lângă Tecuci, primind numele Teodosia. Dar nu a putut sta aici decât până în 1956, când mănăstirea a fost închisă, o parte dintre maici arestate, iar celelalte fiind silite să renunțe la monahism. Teodosia s-a numărat printre cele arestate, făcând trei ani de detenție într-un penitenciar din Miercurea-Ciuc. După eliberare, suferind de o gravă infirmitate congenitală, care nu îi permitea coordonarea mișcărilor, a locuit în localitatea Gurguiеști, în apropiere de Brăila, împreună cu maica Mihaela, o fostă colegă de mănăstire. În această perioadă au apărut volumele *Icoane pentru paraclis, Din Pribegie, Grădina Doamnei și Alte poezii*.

În 1970, monahia Teodosia s-a mutat la Brașov, unde a continuat să scrie, dar a și tradus din limba greacă și latină, din lucrările lui Origen și ale Sfântului Grigorie de Nyssa, lucrări apărute în colecția "*Părinți și scriitori bisericești*", la Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, precum și *Cuvântările ascetice* ale Sfântului Isaac Sirul, apărute postum, sau ale Sfântului Simeon Noul Teolog. Aceste traduceri s-au realizat la îndemnul Părintelui Arsenie Boca și cu ajutorul Părintelui Teodor Bodogae (din Brașov), aceștia făcând parte din colectivul de traducere.

În februarie 1990, odată cu redeschiderea Mănăstirii Vladimirești, Zorica Lațcu- Teodosia se numără printre monahiile care se reîntorc, pentru a-și continua în mănăstirea de metanie viața călugărească, pe care fusese nevoită să o ducă până atunci în lume. Aici trece la cele veșnice pe 8 august 1990.

Deși era cunoscută înainte de 1940, poezia Zoricăi Lațcu a dobândit notorietate după anul 1990, grație îndeosebi a Părintelui Teofil Părăian, care spunea că *poeziile Maicii Teodosia, fiecare în parte și toate la un loc, sunt, pentru noi, un ospăț de Paști, o chemare la bucurie. Ele sunt ceva "de pe tărâmul celălalt", din locul închis cu gard, la care privim doar" printre uluci" ...poezii care au darul să ne transpună "sus, deasupra lumilor; în locul minunilor", "unde-i numai senin și unde nu-i dorul nimănui".*

Nu știu dacă va fi să fie vreodată posibilă o întâlnire a uniriștilor cu Poezia Zoricăi Lațcu – Teodosia (gândim și ne dorim un **Venim și noi – Medalion ZORICA LAȚCU TEODOSIA**, mai ales că pe 8 august 2015 se împlinesc 25 de ani de când Poeta ne privește *din limanul necuprins*), dar pentru uniriști, și nu numai, vă propun pentru început să sorbim în tăcere din ambrozia câtorva poeme:

Cuvintele, pe care nu le-am spus,
Sunt tot atâtea trepte ce pogoară,
Cu sufletul tot mai adânc m-am dus,
Pe treptele tăcerii, ca pe-o scară.

Ca-ntr-un cuprins de peșteră boltit,

M-am coborât în lumea nerostirii,
Și-n cutele de piatră i-am gătit,
Acolo-n fund, un ascunziș iubirii.

Cuvintele pe care nu le-am spus,
Sunt tot atâtea trepte de tăcere:
Adânc în mine, mai adânc m-am dus,
Acolo, unde orice vorbă piere.

De-acolo, din limanul necuprins,
Din lumea fără mal a nerostirii,
Pe treptele tăcerii s-au prelins
Din ascunziș, luminile iubirii.

(Tăcere)

Noi suntem undeva. În iarba moale,
În spicul copt, în țarina fierbinte,
În munții cu mândre poiene la poale,
Noi n-am murit de tot, luați aminte!

Noi stăm și astăzi strajă-ndelungată,
Sus, sus, la ale veșniciei porți
Să aducem iarăși jertfă ne-ntinată,
Luați aminte, noi nu suntem morți!

Când treceți albe drumuri prăfuite
Care strălucesc în soare, luați aminte,
Pășiiți încet, cu rugă în gând rostite!
Căci nu călcați decât pe oseminte.

...
Sus, sus, deasupra țării undeva,
E cerul numai aur și mătăsură,
Cu nori strălucitori de catifea,
Și întinderea lui nu mai poți s-o măsură.

Acolo-i veșnic zvon de rugăciuni
Și zvon de aripi mari de heruvim.
Învăluși în dragoste trăim,
Cu capetele-ncinse în cununi.

Cum stăm noi jertfă lângă Dumnezeu,
Din noi se-nalță flacăra cea vie,
Prin care-n ceruri amintim mereu,
Că este pe pământ o Românie.

Și dacă neamul plânge în nevoi,
Noi stăm de veghe sus neconținut
Și cerem izbăvire pentru voi,
Căci numai pentru asta ne-am jertfit.

De-aceea, capul sus vi-l ridicăți,
Tu frate, soră, mamă și părinte,
Aveți mijlocitori pe fii și frați.
Nu! Noi nu suntem morți, luați aminte!

(Noi nu suntem morți)

Pârâiaș de munte,
De pe stânci cărunte,
Sufletul meu saltă,
În cascadă-naltă,
Sare și scânteie,
Face curcubeie.
Se prăvale-n spume,
Departe de lume.

Și curgând la vale,
Întâlnește-n cale,
Apa ta cea lină,
Plină de lumină,
Pârâiașul iute,
Ca iedul de ciute,
Când îl strânge malul,

Își varsă cristalul,
În albia lată
De tine săpată,
Lată și adâncă
Săpată în stâncă.

Apele unite,
Curg nestingherite,
Și se varsă-n urmă
La hotarul firii
În marea iubirii.

Iar acolo toate
Apele curate,
Lin din valuri cântă
În marea cea sfântă.

(Pârâiaș de munte)

Umbra crește viorie,
Văile le-neacă,
Tiv prelunf de rază vie
Piscurile-mbracă.

Colo sus, în zarea verde,
Scapără trei stele,
Spre apus în zbor se pierde
Stol de rândunele.

S-a-nălțat pe cer deodată,
Fremătând în zare,
L-a sorbit bolta curată,
La lumina tare.

Sufletu-mi ca stolul, iată,
Sus pe cer s-avântă.

Când îl vei sorbi odată,
Tu, lumină sfântă?...

(Stolul)

Profesor **Maria Cecilia ȘOȘU**